

Hoorzitting Kamercommissie Justitie 7 juni 2016

Standpunt Orde van Vlaamse Balies

De Orde van Vlaamse Balies steunt de hervorming van de juridische tweedelijnsbijstand, tenminste wat het uitgangspunt en de finaliteit betreft, maar is gereserveerd wat de gekozen techniek betreft. Zo vond de OVB zelf destijds reeds dat een hervorming zich opdrong en had ze daarover een duidelijk plan.

Dat de toegang tot het recht (en de rechter) behouden dient te worden is evident. Dat de vergoeding van de advocaten billijk dient te zijn ook. Daarbij kiezen voor responsabilisering van zowel begunstigde als advocaten is een goede zaak.

Het principe van het remgeld, de 'eigen bijdrage', is gesteund op een premisse van overconsumptie die echter niet voorhanden is. Het afremmen van (vermeende) overconsumptie op zich, daar kan niemand tegenstander van zijn. Dat veronderstelt echter een overconsumptie die al te gemakkelijk in de mond wordt genomen. Het voeren van procedures op zich, het aanwenden van rechtsmiddelen, mag geenszins goedkoop als 'over'-consumptie worden bestempeld, integendeel.

Het remgeld, 'de eigen bijdrage', mag nooit een rem op het verdedigen van de rechten betekenen.

De responsabilisering door het in rekening brengen van meer dan de inkomsten alleen verdient bijval. Wanneer het de bedoeling is dat in de juridische tweedelijnsbijstand diegenen worden toegestaan die het echt nodig hebben en niet diegenen die op de grond van hun bestaansmiddelen in staat zijn een advocaat te betalen, dan is dat terecht.

Waar het echter moeilijk wordt, is de gekozen techniek van de veralgemening van de weerlegbaarheid van de vermoedens. Het maakt de bewijsproblematiek scherper en institutionaliseert het inroepen van en vermoeden waartegen dan een weerlegbaarheid dient te worden gezocht of gevonden. De terechte grote rol van het Bureau voor Juridische Bijstand bij de informatievergaring zal slechts voluit gespeeld kunnen worden als die Bureaus een beroep kunnen doen op een rechtstreekse toegang tot de nodige databanken.

Wat de responsabilisering van de advocaten betreft, wordt de grotere flexibiliteit bij de opname en het behoud op de lijst van advocaten werkzaam in de juridische tweedelijnsbijstand toegejuicht.

De financiering baart de advocaten op het terrein grote zorgen. Zonder principieel voorstander te zijn van de gevolgde weg met een verruiming van de financiering door het oprichten van een fonds, is de OVB er zonder meer van overtuigd dat bijkomende middelen absoluut noodzakelijk zijn om een juridische tweedelijnsbijstand op duurzame wijze te garanderen.

Het principe van de gesloten enveloppe kent veel kritiek. En terecht. Het valt niet uit te leggen hoe zelfstandige advocaten bij het leveren (in globo) van meer prestaties, per prestatie minder zouden moeten worden vergoed. Dat is onhoudbaar, ook omdat het grote onzekerheid inhoudt, nog los van de problematiek van het aanhoudend gebrek op een billijke vergoeding tot nu toe.

Dat is de reden waarom de OVB voorstander is van een open enveloppe. Een billijke vergoeding die door de ordes in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand geraamd wordt op minimaal € 75 per uur exclusief btw, meer de kosten, is uiteindelijk een garantie voor een kwaliteitsvolle en duurzame juridische tweedelijnsbijstand.

Een evenwichtigere nomenclatuur dan de bestaande is daarbij absoluut noodzakelijk.

Tot slot: elke hervorming die naam waardig zal langs de weg van de noodzakelijke billijke vergoeding uiteindelijk de rechtzoekende ten goede moeten komen. Zowel diegene die het echt nodig heeft, als diegene met een inkomen boven de huidige inkomensgrenzen. Die inkomensgrenzen moeten dus dringend opgetrokken worden, al is het met een verruimde gedeeltelijke kosteloosheid.

Philippe Declercq
Bestuurder departement toegang tot het recht

